

KURIER WIECZORNY

Adres redakcji i administracji. Kraków, ul. Mikołajska 3. Tel. Nr. 164-20. Redaktor naczelny przyjmuje w środy i piątki od godz. 18—19. Sekretarz redakcji przyjmuje codziennie od godz. 18—19 z wyjątkiem niedziel. Niezamówionych artykułów nie honorujemy. Redaktor naczelny: BOGUMIŁ REMBOWSKI

Nr 107

Kraków, wtorek 6 lipca 1937 r.

Rok I

EWAKUACJA MADRYTU

Ludność nie biorąca udziału w walkach ma opuścić miasto

Londyn. PAT. — Prezes międzynarodowego Czerwonego Krzyża dr. Junod nawiązał rozmowy z rządem Walencji oraz z brytyjskimi władzami dyplomatycznymi i konsularnymi w sprawie ewakuacji dużej części ludności Madrytu, nie biorącej udziału w walkach. Jednym z zasadniczych warunków tej ewakuacji jest, by uchodźcy ci nie stali się ciężarem dla kraju, który udzielił im gościnę i by mogli oni liczyć na pomoc rodziców lub przyjaciół, którzy już urządzili się. Czerwony Krzyż otrzymał już w tym względzie zapewnienia dotyczące około 4.000 osób, w większości kobiet i dzieci. Dr. Junod organizuje obecnie transport tych uchodźców z Madrytu do Walencji, gdzie do dyspozycji jego oddany został przez W. Brytanię okręt szpitalny „Maine“.

Salamanca. — Radio National podaje: Na froncie biskajskim posuwanie się wojsk powstańczych trwa od czasu zajęcia Bilbao. Marsz ten odbywa się na froncie długości 50 km., a głębokości przeciętnie 15 km. Odzyskana powierzchnia wynosi zatem 750 km. kw. Hiszpania narodowa obejmuje obecnie 34 stolice prowincyj, wszystkie posiadłości afrykańskie, Marokko, Gwineję, Fernando Poo, Ifni i Rio de Oro, podczas gdy w rękach

czerwonych znajduje się tylko 16 stolic prowincjonalnych.

Madryt. PAT. — Sztab armii środkowej komunikuje, iż wczoraj rano podjęto ofensywę, która umożliwiła

przecięcie drogi łączącej pozycje nieprzyjacielskie z Veldomoro. Sesena znajduje się pod ogniem wojsk rząd.

Walencja. PAT. — Ministerstwo obrony podaje, że lotnictwo rządowe

ostrzeliwało w ciągu dnia wczorajsze koncentrujące się oddziały nieprzyjacielskie na drogach Segovia—La Grania i Segovia—Revenga. Lotnicy rządowi ostrzeliwali z karabinów maszynowych również linie powstańcze pod Villanueva de la Canada, Nava del Rey, Fuente del Alberche, Valdemoro, Borox, Sesena, Ciempozuelos, Anover del Tajo i Almeda de la Sagra. Wywołali oni również pożar składu artylerii na północ od Kordoby.

W krajach demokracji panuje dobrobyt

Przemówienie ambasadora St. Zj. w Londynie

Londyn. PAT. — Z okazji amerykańskiego święta narodowego odbył się bankiet, na którym wygłosił przemówienie ambasador St. Zjednoczonych Bingham. Oświadczył on m. in.: Despoci zmusili W. Brytanię i Amerykę do zbrojenia się. Jeżeli tak się stało, to musimy koniecznie wygrać tę partię. Wówczas będziemy mogli żywić nadzieję, że ci, którzy dążą do wojny, zdadzą sobie z tego sprawę zanim wybuchnie katastrofa. Aczkolwiek sytuacja obecna jest dosyć groźna, istnieją powody do optymizmu. Jeśli rzucimy okiem na świat, to zobaczymy, że w krajach demokratycznych istnieje dobrobyt, podczas gdy w ustroju dyktatorskim są niezadowoleni niewolnicy. Najczęstszym argumentem dyktatury jest, że stanowi ona najlepszą metodę przygotowania

wojny, lecz demokracja ze swymi tradycjami stanowi jeszcze lepszą metodę zakończenia wojny. Żywią nadzieję, że despoci mają jeszcze trochę rozumu. Muszą przecież istnieć ludzie,

rozumiejący, że nie mogą wygrać wyścigu zbrojeń przeciwko wspólnocie narodów brytyjskich i St. Zjednoczonych. Wyścig ten musimy wygrać.

PRZED PROCESEM STUDNICKIEGO

Agencja „Echo“ donosi: Zatrzymana w cenzurze książka p. W. Studnickiego p. t. „Kariera Pechowca“, poświęcona krytyce rządów p. Starzyńskiego, została z konfiskaty zwolniona. P. Starzyński wytacza natomiast autorowi sprawę o zniesławienie.

Ostatnio krąży pogłoski, iż na zapowiedziany proces przybyć ma w charakterze świadka odwodowego osławiony Osten-Ołpiński, który po wyroku skazującym go w głośnej w swoim czasie sprawie „O drożdże“ znalazł schronienie w Berlinie.

Czyżby odprężenie ?

Londyn. PAT. — Prasa dzisiaj zapatruje się bardziej optymistycznie na możliwość dojścia do kompromisu w sprawie nieinterwencji w Hiszpanii. Niektóre dzienniki utrzymują, że iniejątywa kompromisu wyjdzie od premiera belgijskiego van Zeelanda.

Zdaniem prasy, kompromis ten pójdzie w tym kierunku, że W. Brytania i Francja wyrzekłyby się swego planu kontroli morskiej przez floty, patrolujące na wodach hiszpańskich i zgodziłyby się na nowy system kontroli, wykonywanej w portach hiszpańskich przez kontrolerów międzynarodowych w stosunku do przechodzących statków.

Co do przyznania obu stronom w Hiszpanii praw stron walczących, to w kołach angielskich kwestia ta rozważana jest pozytywnie, ale dopiero w stadium późniejszym po wycofaniu ochotników i obcych wojsk z Hiszpanii. Na ogół widoki kompromisu nie są w chwili obecnej zbyt wielkie, zwłaszcza, że nie wiadomo, czy stanowisko rządu w Walencji jest obecnie bardziej przychylnie dopuszczeniu obcych kontrolerów do portów hiszpańskich, aniżeli dawniej, gdy rząd w Walencji zajmował stanowisko tak zdecydowanie negatywne, że właśnie dlatego komitet nieinterwencji ustanowił niezależną od obu rządów hiszpańskich kontrolę morską przez flo-

ty 4-ch mocarstw. Spodziewają się tu, że pewne wyjaśnienie sytuacji nastąpi dziś po rozmowie min. Edena z ambasadorem Corbin, który wczoraj powrócił z Paryża z instrukcjami rządu francuskiego. W każdym razie, zebrania komitetu nieinterwencji nie należy oczekiwać przed piątkiem.

TAJEMNICZY JACHT

Bone. PAT. — Dowódca francuskiego statku handlowego „Campronne“ po przybyciu do Bone, zakomunikował władzom morskim, iż statek zatrzymany został przez szybki jacht, uzbrojony w armatę i karabiny maszynowe, nie posiadający jednak nazwy ani flagi. Pod groźbą działań, jacht zażądał od statku zatknięcia flagi. Po wywieszeniu flagi francuskiej, tajemniczy jacht szybko oddalił się.

KATASTROFA POWODZIOWA W CHINACH

Szanghaj. — Z Chin nadchodzą alarmujące wiadomości o groźbie powodzi.

W ciągu trzech ostatnich dni podniosł się poziom wody na Yangtse o 20 metrów. — Wiadomości o olbrzymich powodziach nadchodzą także z innych prowincji.

Rzeki Kan i Fu wystąpiły już z brzołów. W północno-zachodniej stronie prowincji, powódź zalała już 1.500 km. kw. Katastrofalna ta powódź dotknęła przeszło milion ludzi.

SIOSTRA KRÓLA RUMUŃSKIEGO KAROLA II, POWIŁA SYNA

Wiedeń. — Siostra króla rumuńskiego Karola II, ks. Ileana, małżonka arcyks. Antoniego Habsburga, powiła syna.

Zmiana układów handl.

między Anglią a Kanadą

Ottawa. PAT. — Premier kanadyjski Mackenzie King i ministrowie, którzy towarzyszyli mu w podróży do Europy, oczekiwani są w Quebec w czwartek. Przewidują tu bardzo ożywioną działalność polityczną po powrocie ministrów. Koła polityczne spodziewają się, że premier złoży doniosłą deklarację w sprawach Imperium i całokształtu sytuacji międzynarodowej, do czego zebrał potrzebne materiały w Londynie, Paryżu, Berlinie i

Brukseli. Liczą się również z tym, że premier przedstawi parlamentowi bardzo ważne projekty, mające na celu zmianę układów przewencyjnych z W. Brytanią, celem uatwienia rokowań o traktat handlowy z Anglią i St. Zjednoczonymi. Rokowania o zawarcie traktatu handlowego pomiędzy Kanadą z jednej strony, a z Francją i Belgią z drugiej strony, rozwijają się pomyślnie.

Zabroniony przelot samolotów

Monachium. PAT. — Na czas trwania „Dnia Sztuki Niemieckiej“ w Monachium od 16 do 18 bm. zakazany jest przelot samolotów nad miastem Monachium i obszarem, ciągnącym

się od Friedbergu pod Augsburgiem przez Weilheim—Bad Töelz—Wasserburg—Moosburg—Freising—Allershemsen do Plaffenhoffen.

Liczne aresztowania

w Lizbonie

Lizbona. PAT. — W związku z zamachem na prezydenta Salazara, dokonano licznych aresztowań. Zdaniem policji, zamach był dziełem nielicznej grupy osób i że w przygotowaniu do zamachu wziął udział jeden, lub kilku cudzoziemców. Władze poszukują obecnie człowieka, który po wybuchu oddalił się kulejąc, z miejsca zamachu. Powstaje pytanie, czy istnieje jakiś związek pomiędzy sprawą zamachu, a dwiema kradzieżami samochodów, dokonanymi w ub. sobotę. Po-

licja śledzi pilnie kilku cudzoziemców, przebywających w Portugalii.

O przywrócenie samorządu w Ubezp. Społecznych

Na posiedzeniu Zarządu Unii Pracowników Umysłowych postanowiono, by wszystkie Związki Zawodowe wchodzące w skład unii, podjęły akcję w sprawie jaknajszybszego przywrócenia samorządu w instytucjach

ubezpieczeń społecznych. Jak wiadomo .od czasu wprowadzenia w życie reformy instytucyj ubezpieczeniowych, na czele Ubezpieczalni stoją komisarze rządowi. („Echo“).

Z dnia

Co na to „Gazeta Polska“?

Pamiętamy doskonale, jak w marcu — kwietniu br. „Gazeta Polska“ walczyła ostro i zacięcie przeciw zamierzonej podwyżce cen żelaza. Była to na prawdę heroiczna walka, jeżeli się zważy, jakie panowały stosunki między sanacją a wielkim przemysłem. Skutek tych wystąpień był pozytywny: jednym z pierwszych postanowień utworzonej wówczas komisji cen było odrzucenie żądań podwyżki cen żelaza.

Upłynęło kilka tygodni i sytuacja doznała kompletnej zmiany: Rada ministrów upoważniła ministra przemysłu i handlu do wyrażenia zgody na podwyższenie cen wyrobów hutniczych. Rozumie się, że nie stało się to bez dostatecznych powodów, wśród których podwyżka cen żelaza odgrywa największą rolę.

Tak zakończyła się kampania „Gazety Polskiej“, kampania, której przyklaskiwała cała prasa, oczywiście z wyjątkiem organów lewiatańskich. Po tym finale można nabrać trochę wyobrażenia, jakie wąskie wpływy ma obecnie wszechpotężna do niedawna sanacja. Może być, że konieczność gospodarcza zmusiła rząd do rewizji stanowiska zajętego w kwietniu, ale ciekawiejszy — jak tę rewizję uzasadni organ b. pułkowników.

Urlop dla sekwestраторów

Trzeba dopiero zjawiska naturalnego, jakim są żniwa, aby ci zapracowani ludzie mieli trochę wypoczynku.

Na czas żniw egzekucje zostały wstrzymane, aby rolnik mógł w zupełności ważnemu zadaniu zebrania zbiorów podołać, o ile są. Można więc powiedzieć, że obie strony otrzymują urlop — sprawiedliwość wyrównawcza. Warto by jednak zapytać, kiedy i w jakiej porze roku otrzymują taki urlop kupcy? Nie słyszeliśmy, aby np. w czasie sezonu wiosennego czy zimowego sekwestраторzy otrzymali polecenia nieprzeszkadzania w sklepach przez wykonywanie egzekucji akurat wtedy, gdy są kupujący. Jak to działa na renomę kupca, można sobie wyobrazić.

A więc równe prawa — co jest dobre wobec rolników, nie może być złe wobec kupców. Nawet zwierzyła ma czas ochronny, cóż dopiero należy się zawodowi, który daje skarbowi tak pokaźne dochody. Nie się na tym nie traci, jeżeli sekwestратор przystąpi do akcji o dwa lub trzy tygodnie później — w tym właśnie czasie kupiec zbierze pieniądze na opłacenie zaległości podatkowych i zrobi sekwestratora na dłuższy czas bezrobotnym.

Nowe wydanie taryf w porcie gdańskim

Gdańsk. — Ukazało się nowe wydanie taryf Rady Portu w Gdańsku, z ważnością od dnia 1 lipca r. b.

Wydanie to zawiera taryfę opłat portu gdańskiego wraz z przepisami wykonawczymi, dalej regulowanie eksploatacji nabrzeży

Wzruszający objaw miłosierdzia!

Co na to warszawskie ABC?

Czytamy z zapartym tchem:

Przy ul. Zawalnej 57 w domu p. Antoniewicza, rozgrywa się już od sześciu tygodni osobliwy dramat.

Biedna żydowska rodzina Drejzingerów, składająca się z 6 osób, została przed 6-ma tygodniami wyeksmitowana z małego mieszkania i znalazła chwilowe schronienie — wpięrow w stajni końskiej, a następnie w małym składziku. W tym składziku mieszka rodzina Drejzingera dotąd.

W Halach Miejskich głośno o tym wypadku. Wszyscy straganiarze wiedzą, że w czasie deszczu nieszczęśliwa rodzina otoczona jest kałużami wody, obficie przedostającej się przez zepsuty dach, że nie tylko w nocy, lecz nawet w dzień ogromne szcury skaczą na głowy mieszkańców tego „domu mieszkalnego“.

Onegdaj, jako w dzień rynkowy, znalazłem się w Halach Miejskich. Wśród rzemieślników-chalupników chrześcijan, sprzedających w halach swe wyroby, zauważyłem poruszenie. Jakiś rzemieślnik zbierał pieniądze. Wszyscy dawali chętnie.

— Na jaki cel zbieracie!

— Dla wyeksmitowanej rodziny. Proszę zajrzeć na podwórko tego domu, — odezwał się kwestujący, wskazując bramę domu Nr. 57. — Przekona się pan naocznie, co się tam dzieje.

Bardzo obszerny dziedziniec domu p. Antoniewicza zastawiony jest furmankami.

Pachnie mocno końskim nawozem. Jakaś kobiecina z zakaszanymi rękawami nachyla się i wyprostowuje przy pompie podwórzowej studni.

Pytam, gdzie mieści się wyeksmitowana rodzina?

— A w on tam panoczku, — wskazuje ręką na róg dziedzińca.

Przez ażurowe, drewniane kraty drzwi widzę małe robiące wrażenie wilgotnego legowiska, zarzucone jakimś szmatami. Obok drzwiczek stoi starsza żydówka.

— Jak to było?

Słucham zwykłej opowieści o biedzie ludzkiej.

— Żeby pan widział, jak dzieciaki zmokły, jak te pacuki skaczą nam na głowy. Już przez 6 tygodni mąż mój, blacharz nie może zarobić, gdyż właściciel domu nie pozwala rozpalać maszyny, w obawie by nie zapaliły się składziki. Giniemy...

— A jak opieka społeczna?

— Gmina żydowska dała... 10 zł. Magistrat nie nie dał. Sąsiedzi trochę zebrali. Mam już 23 zł., a potrzebne jest do wynajęcia mieszkania 69...

Chrześcijańscy rzemieślnicy pod wpływem widoku tej nędzy zainicjowali zbiórkę. Widok nieszczęśliwych zatarł wszelkie antagonizmy rasowe.

Krępy Polak-szewc zebrał dla biednej rodziny 5 zł. Żydówka ociągała się: wziąć czy nie wziąć!

— Weź, kobietko! — wpełznął jej szewc zebrane pieniądze. — Weź, a my za kilka dni przyniesiemy jeszcze. Sześcioro ludzi nie może zginąć z powodu braku 46 zł.

Tak mówili ludzie „prości“, poruszeni nieszczęściem.

E, co tam... Uśmiecha się szatańskim grymasem jakiś ABECYN, czy inny ENDESYN.

„Nasz Przegląd“, lub inny „żydokomunistyczny“ organ, stojący na usługach międzynarodowego komitetu żydowskiego nabajał, chcąc się przypochlebić aryjczykom...

To bujda — poskrobie się po głowie, i zabierze do dalszego fabrykowania odpowiedzi na ankietę — redaktor endesyński.

Ale to żadna bujda, panowie z pod znaku żyłki. To nie dziennik żydowski skreślił powyższy reportaż.

Nie wierzycie, co? Ja wiem, to was boli, zawstydz. Chcemy wam ułatwić przykre zadanie stwierdzenia prawdy.

Proszę zaglądnijcie do „Kuriera Wileńskiego“ z dnia 4 lipca 1937 r. Nr. 181, a z przerażeniem przekonacie się, że to polski, nie masonski, wileński dziennik opisał tragedię biednej, nędznej rodziny żydowskiej.

...Weź, kobietko! — wpełznął jej szewc zebrane pieniądze. — „Weź, a my za kilka dni przyniesiemy jeszcze. Sześcioro ludzi nie może zginąć z powodu braku 46 zł....“

Krępy Polak-szewc zebrał dla biednej rodziny żydowskiej 5 zł...

Słyszycie wy szatani w ludzkim cie-le?

Polak, katolik, podał miłosierdziu, bratnią dłoń nędznej, przymierającej rodzinie żydowskiej. Nie posłuchał waszych dzikich, hitlerowskich podszeptów, zrodzonych w kuźni szaleńców, jakże nieludzkich, pomysłów i nawoływań, ale zbliżył się, jak Chrystus przykazał, do małych, zziębniętych i wygłodniałych dzieci żydowskich, by je ratować od śmierci powolnej.

I na nic wasze alarmy ankietowe,

Ster.

Wypowiedzenie umowy francusko-rumuńskiej

Paryż. PAT. — Szereg dzienników bukarzeszteńskich donosi, że rząd rumuński zamierza wypowiedzieć francusko-rumuński układ handlowy. Powodem tego jest okoli-

czność, że Rumunia, która posiada we Francji poważne wierzycielności we frankach francuskich, nie zdołała uzyskać ich wierzycielności we frankach na funty.

10 tys. drzew zniszczyła gwałtowna burza

Helsingfors. PAT. — Nad środkową Finlandią przeszła gwałtowna burza, która spowodowała olbrzymie szkody. Ponad 10 tysięcy drzew zostało wyrwanych z korzenia-

mi. Połączenia telefoniczne są zerwane, a szereg domów pozostał bez dachów. Straty wynoszą kilkadziesiąt milionów marek.

DALSZA POPRAWA FRANKA FRANCUSKIEGO

Warszawa. (tel. wł.) — Na dzisiejszych giełdach walutowych ujawniła się dalsza poprawa notowań franka francuskiego. Dewiza na Paryż notowana była w Londynie o godz. 14-tej 128,41 wobec 128,65 przy sobotnim zamknięciu, w Zurychu zaś 16,86 wobec 16,80.

W terminowych notowaniach franka francuskiego w Londynie, ujawniło się dalsze odprężenie: depart jednomiesięczny notowano 0,93, trzymiesięczny zaś 3,06.

Z pozostałych dewiz dalsze osłabienie wykazał frank szwajcarski.

Koncesje gen. Franco dla Anglii

Londyn. PAT. — Z tutejszych dobrze poinformowanych kół donoszą, że jedno z angielskich towarzystw wydobywania kruszców, którego dyrekcja i personel na krótko przed wejściem powstańców opuścił Bilbao,

otrzymało obecnie od gen. Franco wezwanie do powrotu, oraz zezwolenie na dalsze wydobywanie i eksportowanie kruszców z Hiszpanii.

Uroczyste otwarcie Tagów Kalwaryjskich

W dniu 11 lipca br. po nabożeństwie w kościele św. Józefa w Kalwarii odbędzie się przy udziale przedstawicieli władz, sfer przemysłowych i obywatelskich o godzinie 11-tej, uroczyste otwarcie tegorocznych targów kalwaryjskich, które trwać będą od 11 lipca do 15 sierpnia br.

Targi te, cieszące się dużym powodzeniem nie tylko kół zainteresowanych w kraju, ale i zagranicą, zgromadzą pokaz stolarstwa meblowego, stołkarstwa, wyrobów dzianych, hafciarstwa, przemysłu ludowego, wyrobów skórzanych, ślusarskich, kowalskich i kowszaryskich.

Rozporządzenie francuskiego ministra finansów

Paryż. PAT. — Dziennik urzędowy ogłosił dziś rozporządzenie ministra finansów, w myśl którego postanowienia dekretu z dnia 28 czerwca br.

o zamknięciu giełd pieniężnych i towarowych tracą swą moc z dniem 6 lipca br., jeśli chodzi o giełdy towarowe.

WYBUCH MIN

Alicante. PAT. — Statki wylawiające miny pomiędzy Przylądkiem Białym a Pointe Ifach wylowiły 4 miny i przymocowały je na linach kotwicznych niedaleko portu. Wskutek bar-

dzo wzburzonej fali, liny zostały zerwane, a miny wybuchły, nie wyrządzając żadnych szkód. Według opinii rzeczoznawców, każda mina posiadała 800 kr. frylitu.

